

La Casa de la Paraula

SEBASTIÀ GODAY > TEXT

LLUÍS SANS > FOTOGRAFIA

Al carrer del Prat, molt a prop de la plaça Farners, al centre de la ciutat de Santa Coloma de Farners, s'alça La Casa de la Paraula, edifici entre mitgeres restaurat per l'arquitecte Marc Cuixart. Es va inaugurar oficialment el dia 2 de juny de 2012 amb la premissa inequívoca de fer-ne centre cultural.

L'edifici va ser construït l'any 1904 pel colomenc Gaspar Coll i Viader, conegut banquer i administrador de finques, i més tard comerciant de fustes, dedicat sobretot al negoci de les travesses per als ferrocarrils del Nord. És un edifici entre mitgeres amb un bell jardí a la part posterior, projectat per l'arquitecte barceloní Bonaventura Bassegoda i Amigó (1862-1940). La façana conserva les inicials del fill de Coll, Joan, que més tard fixaria la residència a Barcelona. El seu trasllat va permetre llogar els pisos de l'immoble.

Fins que la finca va ser adquirida per l'alcalde Antoni Solà, la casa ha estat anomenada pels ciutadans colomencs «Can Gironès», en referència al doctor Frederic Gironès, que hi va residir i mantenir consulta al llarg dels anys cinquanta, seixanta i primers dels setanta, en un pis de lloguer fosc i un punt recarregat en la decoració. El bonhomí Dr. Gironès es desplaçava a passar visites a domicili en una motocicleta «Lube» d'anyada imprecisa mentre, per Santa Coloma, corria un rodolí faceciós que deia: «Si no tens res vés amb en Gironès, i si estàs bo, amb en Rodó», l'altre metge local. A la planta baixa de l'edifici, un local amb columnes de ferro colat poc il·luminat, llòbrec, polsós, va néixer la indústria de Mateu Planas, dedicada a fer biguetes i tubs de ciment per a la construcció. Amb els anys, aquest negoci s'ha desplaçat a la sortida del poble: Prefabricats Planas. Des d'aquest petit taller del carrer del Prat, Planas també es dedica a la distribució del fibrociment Uralita, avui amiant verinós.

Actualment l'edifici és la seu de les exposicions itinerants i de producció pròpia i de gran calat municipal, com la que va inaugurar-la, protagonitzada per la pintura de Josep Beulas, que després en va fer donació a la ciutat de Santa Coloma. El segon pis de l'edifici allotja la seu de la Càtedra Joan Vinyoli de Poesia Catalana, dirigida per Mita Casacuberta, i que, amb el suport de la Universitat de Girona i l'Ajuntament de la ciutat, aprofundeix en l'estudi de la poesia del nostre país.

L'exterior de l'edifici manté intacte el record d'aquell eclecticisme amb mínimes pinzellades modernistes de principi del segle xx, així com els detalls que ens indueixen a no oblidar quina mena d'edifici va ser. Però, en entrar i en aixecar la vista, hom s'adona que hi ha un buit que abraça i unifica paradoxalment planta baixa, primer i segon pis: és un buit net, blanc, gairebé místic, sense cap mena d'entrebancs, un buit voltat per balcons interiors que ajunta la nova construcció de Cuixart, diàfana i pràctica, amb el respecte cerimoniós a l'arquitectura del segle anterior, de Bassegoda i, tanmateix, la descontamina. És un buit on interactuen les entrades de llum natural diürna i les sortides de llum elèctrica nocturna, que conviden a visitar aquesta Casa de la Paraula oberta a tots.

